

Ἐθνικοποιήσεις —καί διεθνοποιήσεις διενέξεων

Ἡ μέθοδος ὑπολογισμοῦ τῆς ἀποζημιώσεως τῶν μετόχων κρατικοποιουμένων ἐπιχειρήσεων ἀπὸ τὴν κυβέρνησι Μιττεράν προκαλεῖ ἀντιδράσεις ὄχι μόνον στὴν Γαλλία, ἀλλὰ καὶ σὲ ἄλλες χώρες

Οἱ ὀργισμένοι ξένοι μέτοχοι τῶν γαλλικῶν ἐταιριῶν πού πρόκειται νὰ ἐθνικοποιηθοῦν ἔχουν ἀρχίσει νὰ κάνουν «δύσκολη τὴν ζωὴ» τῆς σοσιαλιστικῆς κυβερνήσεως τοῦ κ. Μιττεράν. Στὶς 26 Ὀκτωβρίου, μία ὁμάδα τέτοιων μετόχων ὀργάνωσε, στὸ Λονδίνο, μίαν συνάντησι γιὰ τὴν ἐκπόνησι «σχεδίου δράσεως» μὲ στόχο τὴν αὐξησι τῆς ἀποζημιώσεως πού προσφέρει ἡ Γαλλία γιὰ τὶς μετοχές τους. Οἱ προτεινόμενοι ὅροι —τονίσθηκε— «ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τὶς γενικῶς παραδεκτὰς ἀρχές τοῦ διεθνοῦς δικαίου περὶ ἐπαρκούς, ταχείας καὶ ἀποτελεσματικῆς ἀποζημιώσεως». Οἱ Γάλλοι ἀντέδρασαν ἀμέσως. Τὴν ἐπομένη ἡμέρα ὁ ἀρμόδιος γιὰ τὶς ἐθνικοποιήσεις, κ. Ζ. Λέ Γκαρέκ, ἀπέκλεισε τὸ ἐνδεχόμενο ἐπανεκτιμήσεως, ὅσον ἀφορᾷ στὶς ἀποζημιώσεις αὐτές.

Ἡ ἀντίδρασι τῶν ξένων μετόχων ἔχει προκληθῆ ἀπὸ μίαν πολὺπλοκὴ «φόρμουλα» πού περιέχει τὸ νομοσχέδιο περὶ ἐθνικοποιήσεων, τὸ ὁποῖο ψηφίσθηκε ἀπὸ τὴν γαλλικὴ Βουλὴ τὸν περασμένο Ὀκτώβριο. Ἡ «φόρμουλα» αὐτὴ χρησιμοποιεῖ συνδυασμούς τριῶν μεθόδων γιὰ τὴν ἐκτίμησι τῶν μετοχῶν:

- Τὸν μέσο ὄρο τῆς τιμῆς τους στὴν τριετία 1978, 1979, 1980.
- Τὴν καθαρὰ θέσι τῆς ἐταιρίας στὸ τέλος τοῦ 1980.
- Τὴν κεφαλαιοποίησι τῶν κερδῶν —δηλαδή, 10 φορές τὸν μέσο ὄρο καθαρῶν κερδῶν τὸ 1978, 1979 καὶ 1980.

Γιὰ ἐταιρίες εἰσηγμένες στὸ Χρηματιστήριον, ἡ ἀποζημίωσι θὰ εἶναι τὸ ἄθροισμα τοῦ 50% τῆς πρώτης μεθόδου καὶ τοῦ 25% κάθε μιᾶς ἀπὸ τὶς ἄλλες δύο μεθόδους. Γιὰ τὶς ὑπόλοιπες ἐταιρίες ἡ ἀποζημίωσι θὰ βασίζεται στὸν μέσο ὄρο τῆς δεύτερης καὶ τῆς τρίτης μεθόδου.

Ἡ γαλλικὴ κυβέρνησι ἐπιμένει ὅτι ἐφαρμόζει ἀρχές τῆς ἐλεύθερης ἀγορᾶς —ἀρχές, πού θὰ ἐχρησιμοποιούντο καὶ σὲ περιπτώσεις ἐθελουσίας ἐξαγορᾶς. Αὐτὸ ἀληθεύει μέχρις ἐνός σημείου· ἀλλὰ —ὅπως παρατηροῦν οἱ θιγόμενοι— οἱ ἀρχές αὐτές ἐφαρμόζονται κατὰ τρόπο ἐντελῶς ἀπαράδεκτο. Ὁ ὑπολογισμὸς τοῦ 50% τῆς χρηματιστηριακῆς τιμῆς —ὑποστηρίζουν— δέν εἶναι ρεαλιστικὸς καὶ ἡ τριετὴς περίοδος τὸ ἴδιο. Μεταξύ τοῦ 1979 καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀποζημιώσεως (1982), ὁ πληθωρισμὸς θὰ ἔχη διαβῶσει τουλάχιστον 40% τῆς ἀξίας.

Ἡ καθαρὰ θέσι καὶ ὁ ὑπολογισμὸς τῶν κερδῶν βασίζονται στὰ «δεδομένα» τῆς μητρικῆς, μόνον, ἐταιρίας καὶ ὄχι ὀλοκλήρου τοῦ ἐπιχειρηματικοῦ τῆς ὁμίλου. Ἡ καθαρὰ θέσι «ἐξάγεται» ἀπὸ τὰ λογιστικὰ στοιχεῖα καὶ δέν ἐπιτρέπει ἐπιβεβλημένες ἀναπροσαρμογές, ἐνῶ ὁ πολλαπλασια-

στὴς 10 —ἴδιος γιὰ τὴν κεφαλαιοποίησι τῶν κερδῶν κάθε ἐταιρίας— εἶναι, κατὰ τοὺς ἐπικριτὰς, παράλογα ἀπόλυτος καὶ γενικός. Μεταξύ τῶν ἐκτιμήσεων τῶν μετόχων γιὰ τὴν ἀξία τῆς ἐταιρίας τους καὶ ἐκείνων τῆς κυβερνήσεως ὑπάρχει τεράστιο χάσμα.

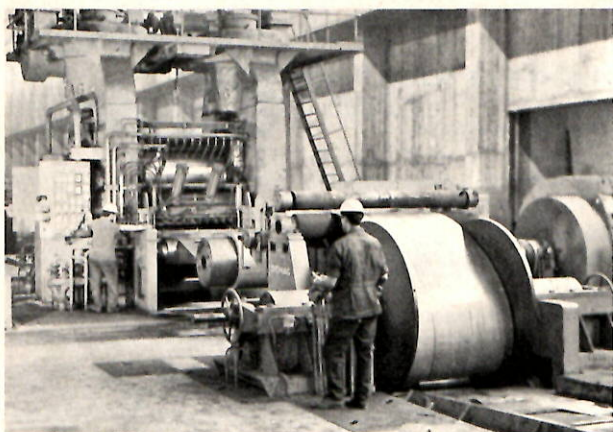
Πρὶν λίγο καιρὸ, μία ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες Τράπεζες πού πρόκειται νὰ ἐθνικοποιηθοῦν, ἡ «Crédit Commercial de France», ἐπεχείρησε νὰ «προσμετρήσῃ» τὸ χάσμα αὐτό. Ὁ πρόεδρος τῆς κ. Ζ. Μ. Λεβέκ —σήμερα ὁ κυριώτερος ἐκφραστὴς τῆς ἀντιθέσεως στὶς ἐθνικοποιήσεις στὴν Γαλλία— ἀνεκοίνωσε τὰ πορίσματα μελετῶν τριῶν μεγάλων (συμπαθῶς διακειμένων) ἐταιριῶν λογιστικοῦ ἐλέγχου (μιᾶς γαλλικῆς, μιᾶς ἐλβετικῆς, μιᾶς δυτικογερμανικῆς). Κατὰ τὶς δικές τους ἐκτιμήσεις, ἡ ἀξία κάθε μετοχῆς τῆς CCF φθάνει τὰ 325 γαλλικὰ φράγκα —ἐναντι τῶν 164 γαλλικῶν φράγκων πού ἔχει ὑπολογίσει ἡ κυβέρνησι.

Οἱ τρεῖς ἐταιρίες ἐβάσισαν τὶς ἐκτιμήσεις τους στὶς δύο ἀπὸ τὶς τρεῖς μεθόδους τῆς κυβερνητικῆς «φόρμουλας» (στὴν δεύτερη καὶ στὴν τρίτη).

Οἱ σημερινοὶ ὑπολογισμοὶ τῆς κυβερνήσεως τοῦ κ. Μιττεράν —αἰσιόδοξοι γιὰ τοὺς Γάλλους φορολογουμένους...— εἶναι ὅτι τὸ συνολικὸ κόστος τῶν ἀποζημιώσεων θὰ ἀνέλθῃ σὲ 35.000.000.000 γαλλικὰ φράγκα. Στὸ ποσὸν αὐτὸ περιλαμβάνεται καὶ τὸ κόστος ἐξαγορᾶς τοῦ 10-15% τῶν τριῶν μεγάλων (καὶ παλαιόθεν ἐθνικοποιημένων) Τραπεζῶν, πού ἔχει περιέλθει σὲ χέρια ἰδιωτῶν. Ἀπὸ

τά 35.000.000.000, τὰ δύο τρίτα περίπου θά δαπανηθοῦν γιά τήν ἐξαγορά Τραπεζῶν, πού τό 30% τῶν μετοχῶν τους ἀνήκει σέ ξένους. Οἱ μέτοχοι πού συναντήθηκαν στό Λονδίνο δέν διαμαρτύρονται γιά «φιλοπράγματα»: Τό «χάσμα ἐκτιμήσεων» μεταξύ αὐτῶν καί τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως φθάνει τά 7.000.000.000 γαλλικά φράγκα τουλάχιστον.

Τά πρῶτα ἐπίσημα διαβήματα ἀπό τήν Δυτική Γερμανία καί τίς ΗΠΑ, ὅπου οἱ μέτοχοι εἶναι ἰδιαίτερος ἀγανακτισμένοι (ἡ συνάντησι τοῦ Λονδίνου ὀργανώθηκε ἀπό τήν δυτικογερμανική «Bayerische Vereinsbank»), δέν εἶχαν τήν παραμικρή ἀπήχησι στήν γαλλική κυβέρνησι. Τώρα, ὅμως, ἀναμένεται ὅτι Γάλλος κυβερνητικός ἐκπρόσωπος θά ἐπισκεφθῆ σύντομα τήν Δυτική Γερμανία γιά νά ἐξηγήσῃ καί νά τεκμηριώσῃ τίς κρατικές ἐκτιμήσεις.

Αὐτό πιθανώτατα δέν πρόκειται νά ἔχῃ κάποιο οὐσιαστικά χαρμόσυνο ἀποτέλεσμα γιά τοὺς ξένους μετόχους. Ἀπό ἐκεῖ καί πέρα μποροῦν νά προσφύγουν σέ τρεῖς «λύσεις»: α) Νά προσπαθήσουν νά φέρουν τίς διεκδικήσεις τους στά γαλλικά δικαστήρια —κάτι πού θά ὀδηγήσῃ πιθανῶς σέ ἓνα ἀδιέξοδο, β) νά προσπαθήσουν νά ἐγείρουν ἀπαιτήσεις ἐπί εὐρισκομένων στήν χώρα τους περιουσιακῶν στοιχείων τῆς γαλλικῆς ἐταιρίας, τῆς ὁποίας ἦσαν μέτοχοι, γ) νά προσπαθήσουν νά πείσουν τίς κυβερνήσεις τους νά συζητήσουν τό θέμα μέ τήν γαλλική κυβέρνησι.

Ἐπὶ τούτων ἡδη ἐνδείξεις ὅτι ἡ βελγική κυβέρνησι ἐνδέχεται νά «πολεμήσῃ» γιά λογαριασμό τῶν Βέλγων πού ἔχουν μετοχές σέ ἐθνικοποιούμενες ἐπιχειρήσεις τῆς Γαλλίας. Ἐκπρόσωπος τοῦ βελγικοῦ ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ἐδήλωσε στίς 28 Ὀκτωβρίου ὅτι «ἡ ἐντύπωσι εἶναι, πρὸς τό παρόν, πῶς αὐτό πού προβλέπουν [οἱ ἐκτιμήσεις τῆς γαλλικῆς κυβερνήσεως] δέν θά παρέχῃ δίκαιη ἀποζημίωσι στά ξένα συμφέροντα».

Κατά βάσιν, ἐπίκεντρο τοῦ ζητήματος εἶναι τό δίκαιωμα τῶν χωρῶν νά ἔχουν ἀπόλυτη ἐλευθερία στόν καθορισμό τοῦ ὕψους τῶν ἀποζημιώσεων. Στό παρελθόν, οἱ περισσότερες ἀναπτυσσόμενες χῶρες ἔχουν ταχθῆ ὑπέρ τῆς ἀπόλυτης ἐλευθερίας, ἐνῶ οἱ πλούσιες χῶρες (καί ἡ Γαλλία ἀνάμεσά τους) ἔχουν ὑπεραμυνθῆ αὐτοῦ πού διεθνῶς συμφωνεῖται ὅτι ἀποτελεῖ «δίκαιη ἀποζημίωσι».

Ἡ μάχη τῶν ἀποζημιώσεων στήν Γαλλία θά εἶναι μία σημαντική δοκιμασία, ἡ ὁποία θά παρακολουθῆται μέ ἰδιαίτερη προσοχή στήν Ἑλλάδα, ὅπου ἡ νοεκλεγεῖσα κυβέρνησι τοῦ κ. Α. Παπανδρέου προτίθεται νά «κοινωνικοποιήσῃ» Τράπεζες καί ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομίας.